

(foto Hanna Schipper)

Tussen de dorpen Nieuwlande en Dalerpeel ten zuiden van de A37 ligt een weids landschap. Kaal en eentonig, zou iemand zeggen die deze streek langs de grens van Overijssel niet beter kent.

Na vandaag zult u dat zeker niet zeggen. Aan beide zijden van de Steigerwijk liggen de 170 hectares van het voormalige hoogveengebied Dalerpeel.

Eens zag de hele streek tussen Hoogeveen en Coevorden er zo uit. Dat was de tijd vóór de turf er werd weggespit en het gebied in één grote aardappelakker veranderde. Hier in Dalerpeel niet, hier hielden de turfgravers er gewoon mee op. Van de ene dag op de andere was men Dalerpeel te vergeten, zo lijkt het...

lengte route 5 km.

startpunt parkeerplaatsje voorbij Theetuin en Boomgaard De Stobbe, Steigerwijk 72, 7753 TS Dalerpeel.

gps-coördinaten startpunt
N 52° 40' 48" / O 06° 38' 15"

openbaar vervoer buslijn Hoogeveen-Coevorden, halte Steigerwijk 93 (punt 8 in de route).
Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

honden zijn aangelijnd toegestaan.

begaanbaarheid pad tussen 2 en 4 kan modderig zijn en pad tussen 3 en 4, 10 en 11 kan zijn begroeid met brandnetels.

Onderweg gaat u met eigen ogen zien hoe Stichting Het Drentse Landschap haar best doet voor de natuur en voor het Drentse cultureel erfgoed.

Natuur en erfgoed zijn ook úw aandacht meer dan waard! Steun ons... Dat kan op verschillende manieren. Kijk voor meer informatie op www.drentslandschap.nl.

We hebben elkaar hard nodig de komende tijd!

Het Drentse Landschap

© Stichting Het Drentse Landschap (2013)
Kloosterstraat 5, 9401 KD Assen • Postbus 83, 9400 AB Assen
(0592) 31 35 52 • info@drentslandschap.nl • www.drentslandschap.nl
www.facebook.com/drentslandschap www.twitter.com/drentslandschap

ROUTEBESCHRIJVING

De route is gemarkeerd door paaltjes met een paarse kop.

TIP: draag lange mouwen en een lange broek i.v.m. brandnetels en insecten!

1 Vanaf het startpunt het pad langs de bosrand volgen. 2 Neem het eerste pad rechtsaf en loop rechtdoor door het klaphek. 3 Ga ter hoogte van de wijk linksaf. Steek het veld rechtdoor over. 4 Bij de bosrand rechtdoor. Over een opstapje linksaf langs de draad. 5 Ga 30 m na het volgende opstapje rechtsaf langs de bosrand. Het pad maakt een haakse bocht naar links. In de zomer kan dit pad lastig te lopen zijn door de hoge begroeiing. 6 Steek de doorgaande weg over.	7 Ga naar links omhoog de kade van de waterberging op. Vervolg de route rechtdoor over de kade via de dam. De kade maakt haakse bocht naar links. 8 Steek de doorgaande weg over. Kade maakt vier haakse bochten. 9 Ga op doorgaande weg rechtsaf. 10 Loop bij veldschuur met nr. 88 rechtsaf het bos in. 11 Ga bij verharde weg linksaf. Op de kruising met de doorgaande weg rechtsaf terug naar het startpunt.

Voor de laatste nieuwtjes, activiteiten en aanbiedingen volg ons op
www.facebook.com/drentslandschap www.twitter.com/drentslandschap

**Kinderknapzak-
routes**

Ontdek onbekend Drenthe met de Knapzakroutes!

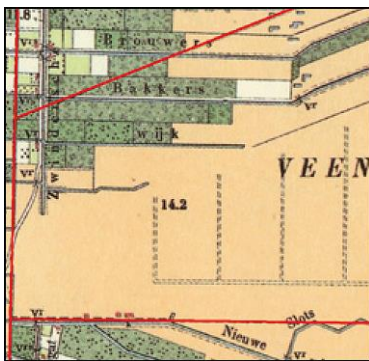
Maak kennis met ruim 60 wandelingen door het onbekende Drenthe. De Knapzakroutes zijn zorgvuldig samengesteld met oog voor natuur en cultuur. Voor informatie en bestellen kunt u terecht in onze webwinkel:

www.drentslandschap.nl/winkel

Achtergrondinformatie over het gebied

Veenhuizerveen

Op de oude topografische kaart uit 1905 ziet u het Veenhuizerveen als een soort taartpunt afgebeeld. Op de kaart zijn de wijken ingetekend die de Maatschappij Griendtsveen er wilde aanleggen: de Steigerwijk en een rij van zuid naar noord lopende dwarswijken. De oorzaak van deze merkwaardige vorm is niet moeilijk te verklaren, want het was een uitloper van de toenmalige gemeente Dalen. Op de kaart zijn de gemeentegrenzen rood ingetekend. Ten noorden van Dalen lag het grondgebied van de gemeente Oosterhesselen, ten zuiden ervan de gemeente Coevorden. Deze drie gemeenten grensden met hun westgrens aan de gemeente Hogeveen.

Vervening Dalerpeel

Op de kaart is ook te zien dat ten zuiden en ten noorden van het Veenhuizerveen rond de vorige eeuwwisseling al flink was ontgonnen. Zowel in de Zaadvenen (Coevorden) als op het Zwindersche Veld (Oosterhesselen) zijn in de loop van de 19^e eeuw veenwijken gegraven en is er volop turf geproduceerd.

Een deel van het ontgonnen gebied werd met bomen beplant of groeide spontaan met opslag dicht, zo blijkt uit de kaart. Beide veengebieden gebruikten de verbindingen door het Hollandsche Veld richting Hogeveen.

(foto Drents Archief)

Toen de Maatschappij Griendtsveen met de aanleg van de Steigerwijk en de dwarswijken begon, was het grootste deel van de omgeving al verveend.

Halverwege het concessiegebied van de maatschappij ontstond het veenarbeidersdorp Dalerpeel. Het woord peel in de dorpsnaam verwijst naar de Brabantse Peel waar Griendtsveen vandaan kwam. N.V. Griendtsveen Turfstrooisel Maatschappij was in het laatste kwart van de 19^e eeuw met de productie van turfstrooisel begon.

In 1888 kwam het bedrijf naar Drenthe en stichtte een grote fabriek aan het Dommerskanaal bij Weiteveen. Turfstrooisel bleek heel geschikt om op stalvloeren te worden gestrooid. Jarenlang stalde de London Omnibus zijn paarden op Drents turfstrooisel. Na de beëindiging van de activiteiten in Drenthe werd het fabriekscomplex aan het Dommerskanaal in gebruik genomen door het Industrieel Smalspoor Museum (www.smalspoorcentrum.nl).

Al spoedig na de vestiging werd duidelijk dat het Veenhuizerveen van relatief slechte kwaliteit was. Het veenpakket was niet erg dik. Bovendien zat er veel kienhout in dat het afgraven lastig maakte. De maatschappij zag in de loop van de tijd kans delen van de concessie van de hand te doen aan kleinere verveners en boeren uit de buurt.

Deze omstandigheden zorgden ervoor dat aan het begin van de jaren zestig bij Dalerpeel nog een aantal flinke veenrestanten lagen. In 1964 kwam het beroemde Kroonbesluit dat het voortaan verbood om in Nederland woeste grond te ontginnen. Een deel van het turfland van Dalerpeel bleef dan ook onaangeroerd liggen.

Kleine Staarman (punt 2)

Vanaf 1974 is Het Drentse Landschap met aankopen in Dalerpeel begonnen. Het begin van de wandeling brengt u door het gebied Kleine Staarman. Mooi is te zien dat hier indertijd alleen een perceel direct grenzend aan de Steigerwijk ontgonnen is en een agrarische bestemming heeft gekregen.

Boomsingels (punt 3)

Het gebied dat een stukje verder van de wijk af lag, is alleen oppervlakkig verveend. U ziet dat aan de randen aan weerszijden van het veld.

Voor dit deel van het veld staat voor Het Drentse Landschap de cultuurhistorie voorop. Het betekent dat de opslag van berken is verwijderd. Er grazen runderen op het terrein die de pollen pijpenstrootje kaal grazen. De landbouwgrond langs de Steigerwijk kreeg een kleinschalig karakter door de aanleg van boomsingels.

Cultuurlandschap behouden (punt 12)

Door de lage grondwaterstand in de omgeving is het veen hier voor een belangrijk deel verdroogd en vergaan. De kans dat de snippers voormalig hoogveen als Kleine Staarman en het tegenover gelegen Scheersche Veld ooit weer tot leven kunnen worden gebracht, is uitgesloten. Het Drentse Landschap houdt zich in dit gebied daarom vooral bezig met het behoud van het cultuurlandschap om de verveningsgeschiedenis zichtbaar te houden.

Waterberging (vanaf punt 7)

U loopt over de kade van een groote waterberginggebied. Waterschap Velt en Vecht heeft het in 2008 aan weerszijden van de Steigerwijk aangelegd om nood water te kunnen vasthouden vóór het schade kan aanrichten. Bij hevige regenval komt deze voormalige landbouwgrond tussen Kleine Staarman en het wandelbosje bij Nieuwlande vol te staan met 450.000 m³ water.

Retentiestuwen (punt 10)

Er zijn twee retentiestuwen aangelegd die gebruikt worden als de afvoerstop van het bergingsgebied. Na de inrichting heeft Velt en Vecht het gebied verkocht aan Het Drentse Landschap. Het terrein zal zich tot een moerasbos ontwikkelen. De tientallen spontaan opgekomen elzen zijn een veelbelovend begin.

Kerkuilen en veldspitsmuis (punt 11)

U komt langs een in 1949 gebouwde veldschuur die de herinnering levendig houdt aan de aardappelproductie. In de oude aardappelschuur huist sinds jaar en dag een paartje kerkuilen. In 2000 bleken in een uilenbal botjes van de veldspitsmuis te zitten. Een verrassende vondst, want tot dan was het dier nog nooit in Drenthe gesignaleerd. De veldspitsmuis blijkt vanuit Duitsland via Twente in opmars. De uilen van Dalerpeel waren kennelijk de eersten die hun oog lieten vallen op deze muis.

Kerkuilouder met jong rechts (foto Henny Leijtens)

(foto Hero Moorlag)

Dassen in Dalerpeel

Sinds 1999 woont er een dassenpaartje in Dalerpeel. Hier en daar zijn regelmatig sporen te zien van het wroeten van de dieren naar wormen en larven van insecten.

De kans dat u een das in levenden lijve zult zien, is vrijwel uitgesloten, omdat ze tot na zonsondergang onder de grond in hun burcht blijven.

Onze dassenfamilie moet het zeer goed bevallen in Dalerpeel. Volgens de laatste waarnemingen zijn er tegenwoordig minstens acht exemplaren aanwezig.

Op zoek naar een natuurlijk cadeautje?
Kijk eens in de webwinkel van Het Drentse Landschap

www.drentslandschap.nl/winkel

Op vakantie bij Het Drentse Landschap

Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantiewoningen in of vlakbij natuurgebieden.

Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer.

Naast rust, ruimte en privacy vindt u er alle gemakken die u van een vakantiewoning mag verwachten.

Wilt u meer weten?

Kijk op www.drentslandschap.nl/logies.nl of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

